

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 14.Gf.40.237/2025/8.

A felperesek:

felperes1 I. rendű
cím1

felperes2 II. rendű
cím2

A felperesek képviselője:

DLA Piper Posztl, Nemescsói, Györfi-Tóth és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Radics
György Viktor ügyvéd)
cím3

Az alperes:

alperes1
cím4

Az alperes képviselője:

Dr. Szolnoki István kamarai jogtanácsos
cím4

A per tárgya: támogatási szerződés

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezést benyújtó fél: felperes, alperes

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 29.P.22.431/2024/29.

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, fizessen meg az I. és II. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 15 napon belül 5.255.550 (ötmilliókétszázötvenötezer-ötszázötven) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az alperes által előzetesen le nem rótt 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

I.

[1] A felperesek módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest az I. rendű felperes részére 98.020.375 forint, a II. rendű felperes részére 98.558.683 forint és ezen összegeknek 2024. december 7-étől a kifizetésig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 6:48. § (1) bekezdése szerinti kamata megfizetésére elsődlegesen szerződés teljesítése címén a Ptk. 6:34. §-a és 6:58. §-a, másodlagosan kártérítés címén a Ptk. 6:142. §-a alapján. Előadásuk szerint az alperessel fennálló támogatási jogviszonyban szabálytalanságot és szerződésszegést nem követettek el; a cég1 (a továbbiakban: cég1) nem minősül a 651/2014/EU rendelet (Általános Csoportmentességi Rendelet) 1. számú melléklete alapján meghatározott partnervállalkozásnak, mivel kockázatitőke-társaságként fektetett be az I. rendű felperesbe. Mindezek okán az alperes jogszerűtlenül állt el a támogatási szerződéstől, továbbá az elállás nem felel meg a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (Korm. rendelet) 164. § (4) bekezdése szerinti arányosság követelményének sem.

II.

[2] Az alperes kérte a kereset elutasítását. Állítása szerint az Általános Csoportmentességi Rendelet I. melléklet 3. cikk (2) bekezdése alapján a cég1 és az I. rendű felperes egymás partnervállalkozásainak minősül, a cég1 nem tekinthető kockázatitőke-társaságnak; a felperesek már nem feleltek meg a Felhívásban foglalt jogosultsági

feltételeknek, így a projekt nem elszámolható. Ezt meghaladóan a felperesek elmulasztották teljesíteni a Korm. rendelet 86. § (1) bekezdés a) pontja és az ÁSZF 1. pontja alapján fennálló bejelentési kötelezettségüket. A jogsértés súlyára figyelemmel a szabálytalanság jogkövetkezményeként kizárólag az elállás volt az alkalmazható szankció.

III.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű felperesnek 98.020.375 forintot, a II. rendű felperesnek 98.558.683 forintot és ezen összegeknek 2024. december 7-étől a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint a felperesek mint egyetemleges jogosultak részére 6.790.554 forint perköltséget.

III.1.

[4] Határozatának indokolásában a fellebbezés szempontjából releváns tényként állapította meg, hogy 2016. szeptember 22-én az alperesi jogelődje (a Pénzügyminisztérium) mint támogató és a felperesek – I. rendű felperes mint kedvezményezett konzorciumvezető és II. rendű felperes mint kedvezményezett (a továbbiakban együtt: kedvezményezett) – között támogatási szerződés jött létre, annak tárgya: rendszer1 rendszer kutatás-fejlesztése című GINOP-2.1.1-15-0067 azonosító számú projekt (a továbbiakban: Projekt) finanszírozása. A támogatási szerződés 4.3. pontja alapján a támogatás mértéke 184.088.539 forint volt (amely az összköltség 62,32 %-a), amely a felperesek részére – az I. rendű felperesnek 92.122.947 forint, a II. rendű felperesnek 92.065.592 forint – folyósításra került.

[5] A támogatási szerződés részét képező Felhívás (a továbbiakban: Felhívás) 3.6. pontja rendelkezik a fenntartási kötelezettségről; ennek értelmében a támogatást igénylő a projektmegvalósítás befejezésétől számított 3 évig – a támogatás visszafizetésének terhe mellett – vállalja, hogy a projekt megfelel az EU Rendelet 71. cikkében foglaltaknak; ha a Projekt konzorciumi formában kerül megvalósításra és a Projektben nem csak KKV-k vesznek részt, akkor a fenntartási kötelezettség 5 év.

[6] A Felhívás 4.2.h) alpontja a támogatásban nem részesíthetők köréről tartalmaz rendelkezést. Ennek értelmében nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére, amely vállalkozás vagy a 651/2014/EU rendelet 1. számú melléklete alapján meghatározott partner vagy kapcsolott vállalkozása ezen Felhívás keretéből adott naptári évben már részesült támogatásban. A 4.3.b) alpont szerint, ha a támogatást igénylő vagy annak a 651/2014/EU rendelet 1. számú melléklete alapján meghatározott partner vagy kapcsolott vállalkozása a Felhívásra egyszerre több támogatási kérelmet nyújt be, az elsőként benyújtott támogatási kérelem kerül elbírálásra, a többi támogatási kérelem automatikusan elutasításra kerül.

[7] A támogatási szerződés részét képező Általános Szerződési Feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) 1. pontja értelmében, ha a kedvezményezettnek a támogatási kérelemben vagy a szerződésben rögzített vagy bármely, a Korm. rendelet alapján

szolgáltatott adataiban változás következik be, a kedvezményezett a tudomására jutástól számított 8 napon belül köteles azt bejelenteni a támogatónak. A 7.1. pont szerint a kedvezményezett kötelezettséget vállal arra, hogy ha a projekt részben vagy egészben meghiúsul, vagy a támogatást szabálytalanul használja fel, a támogatást a támogató döntésében vagy a döntés ellen benyújtott jogorvoslat alapján hozott döntésben foglaltaknak megfelelően visszafizeti. A 7.1. pont 3. alpontja értelmében a szerződés kedvezményezett általi megszegésének minősül, ha a kedvezményezett a projekt megvalósítása során a jogszabályon vagy a szerződésen alapuló egyéb kötelezettségét megszegi, annak nem vagy nem határidőben tesz eleget, így különösen, a) ha a kedvezményezett már nem felel meg a Felhívásban előírt feltételeknek; b) ha a kedvezményezett nem tesz eleget, illetve határidőben nem tesz eleget a szerződésben, ÁSZF-ben, jogszabályban foglalt bejelentési, adat- és információszolgáltatási, nyilatkozattételi vagy egyéb együttműködési kötelezettségének; e) ha a kedvezményezett a projekt fenntartási időszakára előírt kötelezettségeit nem teljesíti. A 7.4.2. pont értelmében, ha a kedvezményezett a rá vonatkozó bármilyen jogszabályi, szerződéses vagy egyéb előírást megszegi, a támogató jogosult a szerződéstől elállni, így különösen az a) alpont szerint a 7.1. pontban írt szerződésszegések esetén, kivéve, ha a szerződés vagy az ÁSZF a szerződésszegéshez más jogkövetkezményt fűz; a h) alpont szerint akkor is, ha a kedvezményezett ellen lefolytatott szabálytalansági eljárás eredményeként az elállás jogkövetkezménye került megállapításra.

[8] 2021. november 15-én a cég1 az I. rendű felperes 35 %-os tulajdonosává vált, amely változást az I. rendű felperes nem jelentette be az alperesnek.

[9] 2023. december 1-jén a Gazdaságfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága (a továbbiakban: Helyettes Államtitkárság) szabálytalansági eljárás lefolytatását rendelte el arra hivatkozással, hogy a felperesek 651/2014/EU rendelet 1. számú melléklete alapján partner vagy kapcsolt vállalkozása (cég1) már rendelkezik – az I. rendű felperesnél korábban – benyújtott és támogatott GINOP-2.1.1-15. konstrukcióban projekttel, mely körülmény a Projekt fenntartási időszaka alatt merült fel; továbbá az I. rendű felperes nem tett eleget a 8 napos bejelentési kötelezettségének a tulajdonosi körének megváltozására vonatkozóan, ugyanis a tulajdonosi szerkezetében 2019. január 25-én, 2019. március 22-én és 2021. november 15-én is változás következett be: 2019-ben törlésre került a tulajdonosok közül a cég2 és új tulajdonosként lépett be az cég3, majd ezt követően 2021 novemberében ismételt tulajdonosváltozás következtében a cég1 is 35%-os tulajdoni hányadot szerzett a vállalkozásban.

[10] Az I. rendű felperes a szabálytalansági eljárásban benyújtott észrevételében egyebek mellett arra hivatkozott, hogy a cég1 nem minősül a partnervállalkozásának, hanem „üzleti angyalként” van jelen; az adatváltozás bejelentésének az elmulasztását nem vitatta, de érvelése szerint az a Projekt szabályszerű megvalósítását nem befolyásolja, ezáltal nem eredményezte sem az EU, sem Magyarország költségvetésére rótt indokolatlan költség felmerülését.

[11] A fentieket követően a Helyettes Államtitkárság tájékoztatta a felpereseket, hogy a szabálytalansági eljárás szabálytalanság történt megállapítással zárult. Az elsőfokú döntés indokolása szerint az Európai Bizottság KKV útmutatója (a továbbiakban: Útmutató) alapján üzleti angyaloknak kizárólag a rendszeres és kockázatitőke-befektetési tevékenységet végző magánszemélyek vagy magánszemélyek csoportja minősülhet; a cég1 nem tőkebefektetéssel, hanem ipari jellegű tevékenységgel és fejlesztéssel foglalkozik, ezért kétséges, hogy kockázatitőke-befektetőként felléphet-e; magában a Kft.-ben is kockázatitőke-befektetést eszközölt egy piaci tőkealap, így csekély az esélye, hogy kockázati tőkebefektetést végzett volna egy másik vállalkozásban; a Kft. nem értelmezhető magánszemélyként, de azok egy csoportjaként sem, hiszen gazdasági társaság; ezt meghaladóan alapkezelőként a Magyar Nemzeti Bank (MNB) nem tarja nyilván, így nem minősül pénzügyi szolgáltatónak, illetőleg kockázatitőke-befektetőnek sem. Mindezek alapján a cég1 és az I. rendű felperes egymás partnervállalkozásainak minősül. Mivel a Kft. nem vitásan már szintén rendelkezik a GINOP-2.1-15. konstrukcióban támogatott projekttel, ezáltal az I. rendű felperes Projektje nem támogatható. A Projekt azáltal valósul meg és akkor éri el célját, ha a fenntartási időszak végéig fenntartják, valamint eleget tesznek a Projektre vonatkozó támogatási szerződésben, a pályázati szabályokban és a vonatkozó jogszabályokban foglalt kötelezettségeknek. Mivel a kedvezményezett e kötelezettségnek és a bejelentési kötelezettségnek sem tett eleget a tulajdonosi körének változására vonatkozóan, így szerződésszegést követett el. Erre figyelemmel indokolt a konzorcium részére megfizetett 184.088.539 forint támogatás visszakövetelése és a támogatási szerződéstől való elállás.

[12] A felperések jogorvoslati kérelmére eljáró másodfokú hatóság a 2024. június 8-án kelt döntésében a szabálytalansági döntést helybenhagyta. Indokolásában hangsúlyozta, hogy nincs helye a teljesített fenntartási időszakhoz igazodó pénzügyi korrekciónak, mivel az adott szabálytalanság esetében azért állapítottak meg jogsértést, mert a kedvezményezett a tulajdonosi szerkezetében történt változás következtében nem részesülhetett volna támogatásban.

[13] A cég1 2024. június 11-étől nem rendelkezik tulajdonosi részesedéssel az I. rendű felperesben, ezen időponttól az egyedüli tag törvényes képviselő.

[14] Az alperes a 2024. augusztus 15-én kelt levelében a támogatást saját hatáskörében visszavonta, ezzel egyidejűleg elállt a támogatási szerződéstől és felszólította a felpereseket a részükre kifizetett támogatás kamattal növelt összegének a visszafizetésére. A felperések 2024. december 6-án az alperes részére visszafizették a teljes támogatási összeget akként, hogy az I. rendű felperes 92.022.947 forintot és kamatát (összesen 98.020.375 forintot), a II. rendű felperes 92.065.592 forintot és kamatát (összesen 98.558.683 forintot) utalta át az alperesnek.

III.2.

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában megállapította, hogy a felek között egy közjogi-polgárjogi elemekkel átszőtt támogatási szerződés jött létre és az EBH2010. 2237. sz. eseti döntés, valamint az Alkotmánybíróság 3385/2018. (XII. 14.) AB határozatában

írtak alapján az elállás jogszerűsége polgári bíróság előtt vitatható. A jogvita lényeg abban állt, hogy az alperes elállást tartalmazó jognyilatkozata a támogatási szerződésen, az ÁSZF-en, a Felhíváson és a felek jogviszonyára irányadó jogszabályi rendelkezéseken alapult-e, ezáltal megszüntette-e a szerződést. Annak azonban nincs jelentősége, hogy az elállásra – az alperes jognyilatkozatában foglaltakon kívül – még milyen további indokok miatt kerülhetett volna sor, így lényegtelen az is, hogy a felperesek tulajdonosi összetételében mikor és hányszor történt be nem jelentett változás, ha az alperes e tényekre nem alapította az elállást.

[16] Az elállást tartalmazó nyilatkozat szerint az ÁSZF 7.4.2.a) alpontja szerint alkalmazandó ÁSZF 7.1.3.a) alpont volt az a rendelkezés, amely alapján a kedvezményezettek már nem felelnek meg a Felhívásban előírt feltételeknek.

[17] A felperesek helyesen hivatkoztak arra, hogy a Felhívás 4.3.b) alpontja csak az odaítélési időszakra, kiterjesztett értelmezés alapján a megvalósítási időszakra vonatkozik, amit alátámaszt a rendelkezés rendszertani értelmezése: a 4. fejezet ugyanis a támogatási kérelmek benyújtásának feltételeit tartalmazza, a 4.3. pont pedig a kérelem benyújtásának határidejét és módját szabályozza. A projektnek 3 létszakasza (odaítélési, megvalósítási és fenntartási) különíthető el, amelyből következően a kérelem benyújtásának feltételei között elhelyezett 4.3.b) alpont nyilván nem tartalmaz a projekt odaítélését követően közel 5 évvel későbbi időszakra vonatkozó rendelkezést. Ezt meghaladóan a rendelkezés a „támogatást igénylő” fogalmat használja, ami a nyelvtani értelmezés alapján szintén arra utal, hogy a feltétel akkor értelmezhető, amikor a támogatás iránti kérelem vagy pályázat még nem elbírált. Ezt meghaladóan az abban foglaltak teljesülése esetére akként rendelkezik, hogy „...az elsőként benyújtott támogatási kérelem kerül elbírálásra, a többi támogatási kérelem automatikusan elutasításra kerül”, így valójában a támogató által levonandó jogkövetkezménnyről a támogatást igénylő felé nyújtott tájékoztatásként értelmezendő; a mondatban a „vagy” alternatívát és nem konjunktivitást fejez ki, azaz nem értelmezhető a szabály akként, hogy a támogatást igénylő és a partnervállalkozás egyszerre ne nyújthatna be támogatás iránti kérelmet, hanem csupán akként, hogy mindkettőjükre – egymástól függetlenül – az vonatkozik, hogy nem nyújthatnak be egyszerre több kérelmet. Mindezeket túl az alperes nem jelölt meg olyan szerződéses rendelkezést, amely alapján a Felhívás 4.3.b) alpontja és valamely másik rendelkezés együttes értelmezése folytán a kérelem benyújtásának időpontjában fennálló, a 4.3.b) alpontban meghatározott feltétel – az egyszerre több támogatási kérelem benyújtása – valamint az akkor fenn nem álló, de 5 évvel később bekövetkezett feltételt – az állított partnervállalkozási viszonyt – akként kell értelmezni, mintha az már a támogatás iránti kérelem benyújtásának időpontjában fennállt volna.

[18] A fentiekből következően tévesen hivatkozott az alperes arra, hogy a felperesek nem jogosultak támogatásra, mivel olyan cégek részesültek támogatásban, akik nem részesülhettek volna abban. Az „egyszerre benyújtás” időpontjában ugyanis nem állt fenn a partnervállalkozásinak állított jogviszony, hiszen az csak 5 évvel később következett be. Az ÁSZF 7.1.3.a) alpontja továbbá egyértelművé teszi, hogy ha alkalmazandó is e rendelkezés az odaítélési szakon kívül bármely más időszakra, az a megvalósítási időszak lehet, azonban az állított változás a fenntartási időszakban következett be, amelyre ezen okból sem alkalmazandó a Felhívás 4.3.b) alpontja. Kiemelendő továbbá, hogy az alperes nem jelölt meg

olyan szerződéses rendelkezést, amely kifejezetten kimondaná, hogy a felek jogviszonyára irányadó rendelkezések mindegyike a projekt minden időszakára vonatkozik.

[19] Mindezekre figyelemmel, ha a fenntartási időszakban is következett be a tulajdonosváltás az I. rendű felperesben, és az azt eredményezte, hogy olyan új tulajdonos került a tulajdonosai közé, aki nyújtott be támogatás iránti kérelmet ugyanezen pályázatra, de e feltétel nem állt fenn a pályázat elbírálásának időpontjában, az nem ütközik a Felhívás 4.3.b) alpontjának rendelkezésébe, ezért annak megsértésére alapítottnak – ekként az ÁSZF 7.4.2.a) alpontja alapján alkalmazandó ÁSZF 7.1.3. a) alpontja alapján – az elállás joga nem illette meg az alperest. Mindezt nem volt jelentősége a Felhívás 4.3.b) alpontjának állított megsértése vizsgálatánál, hogy a cég1 az I. rendű felperes partnervállalkozása-e.

[20] Az elsőfokú bíróság lényegében a fentiekkel egyező tartalmú megállapításokra és következtetésekre jutott a felhívás 4.3.h) alpontjának értelmezését illetően is.

[21] Kiemelte továbbá, hogy a szabálytalanságot megállapító döntés a Felhívás 3.6. pontját és az az alapján hivatkozott EU Rendelet 71. cikk (1) bekezdés a), b) és c) pontjait nem tölti ki tartalommal; az alperes nem vitatta a felperes e körben tett állításait, ezért a Pp. 203. § (2) bekezdés a) pontja alapján – a Pp. 266. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – elfogadta az elsőfokú bíróság, hogy a Felhívás 3.6. pontjában foglaltak alapján alkalmazandó EU Rendelet 71. cikk (1) bekezdés a) és c) pontjai jelen ügyben nem értelmezhetőek, a b) pont megsértésére pedig nem került sor.

[22] Az üzleti anglyali minőség és a kockázatitőke-társaság fogalma a felperesek érvelésében keveredett, néhol szinonimaként is használták; az alperes pedig tévesen egy kategóriában kezelte a kockázatitőke-társaságot az üzleti anglyali minőséggel. Az üzleti anglyal azonban az alperes által helyesen hivatkozott Útmutató fogalommagyarázata szerint magánszemély vagy azok csoportja. Ettől függetlenül a kockázatitőke-társaságra is vonatkozik az Általános Csoportmentességi Rendelet 1. melléklet 3. cikk (2) bekezdése, ezért vizsgálendő volt, hogy a cég1 ilyennek minősül-e. A kockázatitőke-társaság vonatkozásában az Útmutató a következőket tartalmazza: „a magánbefektetési/kockázatitőke-befektetési alap olyan eszköz, amely lehetővé teszi, hogy több befektető együttesen fektessen be a vállalkozások (befektetést befogadó vállalkozások) tőkéjébe vagy tőkéhez kapcsolódó értékpapírjaiba (pl. kvázi-sajáttőke). Ezek általában olyan magán-vállalkozások, amelyek részvényeit egyik tőzsdén sem jegyzi. Az alap jogi formáját tekintve lehet gazdasági társaság vagy jogi személyiséggel nem rendelkező társaság, például betéti társaság. A magánbefektetési/kockázatitőke-társaság jogi formáját tekintve lehet gazdasági társaság vagy betéti társaság: ezek közül néhányat jegyeznek a tőzsdén. A kockázatitőke-társaságok befektetéseinek célja, hogy nyereséges kilépés (vagyis a részvények eladása) révén részt vegyenek a részvényesi érték növelésében. Ezt az alapszabályban rögzíteni kell.”

[23] Nem vitatott tényként valósnak voltak elfogadhatók az alábbiak: · a cég1 az I. rendű felperesben fennállt részesedését is egy kockázati tőkealaptól – amely korábban a cég1-ben is rendelkezett befektetéssel –, annak az I. r. felperesben az I. r. felperes tulajdonosai között fennállt szindikátusi megállapodásban definiált szerepét átvéve szerezte; · a cég1 a kockázati tőke-társaságokra jellemző elsőbbségi és egyéb többletjogosítványokkal rendelkezik az I. r. felperesben; · a szindikátusi szerződéshez való csatlakozási nyilatkozatban a cég1 arról nyilatkozott, hogy a korábbi tag kockázati-tőkealap jogutódjaként annak helyébe lép pénzügyi befektetőként, továbbá azt, hogy őt a szindikátusi szerződésben a jogelőd pénzügyi befektetőt megillető speciális jogok illetik meg és speciális kötelezettségek terhelik; · a cég1 tevékenységének szerves részét képezi, hogy értéknövelés érdekében, és a majdani sikeres kilépés céljából különféle iparágakban működő mezőgazdaságban, építőiparban tevékenykedő, urbanizáció digitalizációjával foglalkozó – társaságokban realizál befektetéseket, ahogyan arra a neve is utal, változatos tevékenységeket végző portfóliótársaságokban szerez „pozíciókat”; · az értéknövekedés elérése érdekében a 'smart money' koncepciójára építve céltársaságai számára vállalkozásfejlesztési szolgáltatásokat nyújt; · a cég1 számos, speciális a pénzügyi befektetőt megillető jogosítványt szerzett (a taggyűlés összehívásának joga, a taggyűlés hatáskörébe tartozó kérdésekben a határozathozatalhoz való jog, az I. r. felperes pénzügyi vezetői munkaköre létrehozásának joga, az I. r. felperes könyvvizsgálójának a kijelölésének a joga, az I. r. felperes ügyvezetője visszahívásának joga, az I. r. felperesben fennálló üzletrész I. r. felperes beleegyezése nélküli átruházásának joga, a drag-along jog, a tag-along jog, a negatív earn-out jog, az üzletrész kapcsolt személy javára való átruházásának joga).

[24] A fentiekből következően a cég1 megfelel a kockázati tőke-társaság fogalmának; a felsorolt nem vitatott tények alapján egyértelmű, hogy célja, hogy nyereséges kilépés révén részt vegyen a befektetést befogadó vállalkozás értékének növelésében. A kockázati tőke-társasági jogi megítélés körében nem releváns, hogy a cég1-be befektetést eszközölt egy kockázati tőkealap, mivel erre vonatkozóan az Általános Csoportmentességi Rendelet nem tartalmaz rendelkezést és ilyen magyarázatot az Útmutató sem tartalmaz. Az, hogy a cég1 egy többszintű kockázati tőke-befektetési struktúra részeseként, az ún. „alapok alapja” struktúráknak az alapok alapja befektetésével érintett befektetési alapok helyzetéhez hasonlítható módon részben maga is egy kockázati tőkealap tulajdonában áll, tulajdonába pedig számos portfóliótársaság tartozik, nem zárja ki, hogy maga is kockázati tőke-társaság legyen. Az alperes nem támasztotta alá jogi érvekkel, hogy a kockázati tőke-társaságként való minősítés során milyen jogi relevanciája van annak, ha a cég1 tevékenységi körei között a cégnyilvántartásban nem szerepel a TEÁOR '08 szerinti befektetési, és más pénzügyi tevékenység. Azt sem támasztotta alá jogszabályi hivatkozással, hogy csak az MNB nyilvántartásaiban szereplő cég folytathat kockázati tőke-befektetési tevékenységet. Mindezek alapján a cég1 nem volt az Általános Csoportmentességi Rendelet 1. melléklet 3. cikk (2) bekezdésében meghatározott partnervállalkozása az I. rendű felperesnek 2021. november 10. és 2024. június 10. napja között, amely így önállónak tekintendő ezen időszakban. Következésképpen a partnervállalkozási minőségre alapított okok sem szolgálhatnak alapul az alperes elállására és nem állapítható meg a Felhívás 4.3.b) és 4.2.h) alpontjának megsértése ezen okból sem.

[25] A peres felek egyező előadására tekintettel megállapítható volt ugyanakkor, hogy a felperesek elmulasztották bejelenteni az I. rendű felperes tulajdonosainak személyében

bekövetkezett változást. Az ÁSZF 7.4.2.h) alpontja lényegében a szabálytalanság megállapítása esetére biztosít elállási jogot az alperesnek. Az adatbejelentési kötelezettség teljesítésének elmulasztásával, majd annak hiánypótlási felhívást követő, határidőn belüli teljesítésével azonban a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés 47. pontja, valamint az EU Rendelet 2. cikk 36. pontja szerinti szabálytalanság nem valósult meg; a pénzügyi érdeksérelem lehetősége ugyanis fel sem vetődhet, mivel ez a mulasztás nem eredményezi a közpénzek nem szabályszerű felhasználását, így a költségvetésben indokolatlan kiadási tételt sem eredményezhet. Ezen okból nem alapos az alperesnek az ÁSZF 7.4.2.h) alpontjára alapított elállása sem.

[26] Az adatbejelentési kötelezettség elmulasztására figyelemmel ugyanakkor az alperes helyesen hivatkozott a szerződésszegésnek az ÁSZF 7.1.3.b) alpontja szerinti esetére és arra is, hogy ennek folytán megillette az elállási jog az ÁSZF 7.4.2.a) alpontja alapján. A Korm. rendelet 164. § (4) bekezdése szerint viszont a jogkövetkezménynek igazodnia kell a szabálytalanság súlyához. Egyrészt a kifejtettek szerint nem valósult meg szabálytalanság, másrészt a felperesek az alperes jogelődjének hiánypótlási felhívására határidőben és maradéktalanul bejelentették az adatváltozást; így összességében a mulasztással megvalósított szerződésszegés tényét, mértékét, súlyát és jellegét vizsgálva az elsőfokú bíróság arra jutott, hogy az bejelentési kötelezettség elmulasztásával megvalósult szerződésszegés nem áll arányban az alperes által alkalmazott jogkövetkezménnyel. Mindennek következtében az alperes elállása nem volt alkalmas a támogatási szerződés megszüntetésére, ekként az a peres felek között fennáll, ezért az alperes a Ptk. 6:34. §-a alapján a szerződés teljesítésére köteles.

[27] A késedelmi kamat iránti igény ugyanakkor a szerződés teljesítése jogcímén alaptalan, hiszen az alperes nem vitásan nem vállalt a támogatási szerződésben késedelmi kamatfizetési kötelezettséget; megállapítható ugyanakkor az alperes szerződésszegése azon okból, hogy a szerződés és az ÁSZF rendelkezéseire nem alapítható okok alapján állt el; ezzel okozati összefüggésben a felpereseknek az általuk – a 2024. augusztus 15-i felszólításra – megfizetett késedelmi kamattal egyező mértékű kárt okozott, mivel amennyiben nem áll el a szerződéstől, a felpereseknek nem keletkezik késedelmi kamat megfizetése iránti kötelezettségük. Az alperes a szerződésszegés következményei alóli mentesülését eredményező, a Ptk. 6:142. § második fordulója szerint értékelhető tényállításokat nem adott elő. Az alperes ezért köteles a megfizetett késedelmi kamatokkal azonos összegben megtéríteni a felperesek vagyonában a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés b) pontja szerint beállt értékcsökkenést.

IV.

[28] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek és az alperes is fellebbezést terjesztett elő.

IV.1.

[29] A felperesek fellebbezésükben kérték az elsőfokú ítélet indokolásának akkénti megváltoztatását, hogy az alperes a késedelmi kamat megfizetésére nem a szerződésszegéssel

okozott károk megtérítése (Ptk. 6:142. §), hanem a szerződés teljesítése (Ptk. 6:34. §) jogcímén köteles.

[30] Egyetértettek azon okfejtéssel, hogy megalapozott a szerződés teljesítésének követelésére alapított kérelmük és állították, hogy ezzel az elsőfokú bíróság lényegében „elismerte”, hogy az alperes 2024. december 6-ától – azaz a támogatási összeg kamatokkal növelt mértékben való visszafizetésének napjától – úgy tartotta magánál a visszafizetett pénzösszeget, hogy arra a támogatási szerződés szerint nem volt jogosult, következésképpen az a részükre visszajár. Az alperesnek a pénzösszeg visszafizetésére való kötelezése mint a szerződés teljesítésére kötelezés fennáll a késedelmi kamat tekintetében is: azzal ugyanis, hogy 2024. december 6-ától jogosulatlanul, „idegen pénzként” tartja magánál a visszafizetett pénzösszeget, nem tett eleget a támogatási szerződés teljesítésére vonatkozó kötelezettségének; mivel e kötelezettségének teljesítésével késedelembe esett, a késedelmi kamat megfizetésére a szerződés teljesítése jogcímén köteles.

IV.2.

[31] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Érvelése szerint a megállapított tényállás a Pp. 279. § (1) bekezdését megsértve nem a felek nyilatkozatainak és a bizonyítékok teljeskörű, okszerű és objektív értékelésén alapul, ekként az elsőfokú bíróság téves jogi következtetésekre jutott; egyes bizonyítékokat önkényesen emelt ki, míg más – az alperes számára kedvező – nyilatkozatokat figyelmen kívül hagyott.

[32] Az alperes kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet azon téves következtetésen alapul, hogy a támogató nem állhatott volna el olyan tény miatt, ami a támogatás odaítélésekor bírt érdemi relevanciával. A Felhívás rendszertani értelmezése során azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni annak célját. Az adott esetben feltétel volt, hogy olyan cégek ne részesüljenek költségvetési forrásból, amelyek közvetlenül vagy közvetve már részesülnek az adott konstrukció keretében igénybe vehető támogatásból; mindez azt a célt szolgálja, hogy a támogatás halmozása elkerülhető legyen; ha a támogatási összeg koncentráltan kerülne felhasználásra egy-egy befektető vállalkozásainál, akkor az ösztönzés nem lenne kellően széleskörű, és a Felhívás nem érné el a kívánt hatást, hogy ne csak a vállalkozásoknak egy szűk körében javuljon a versenyképesség.

[33] A Felhívás 4.3.b) pontja nem csupán jövőbeni tájékoztatás, hanem objektív jogkövetkezményt kilátásba helyező rendelkezés, amely a támogató részére állapít meg eljárási kötelezettséget (azt, hogy a később benyújtott kérelmet érvénytelennek kell tekintenie), függetlenül attól, hogy azt ugyanazon támogatást igénylő, vagy annak a 651/2014/EU rendelet 1. sz. melléklete alapján meghatározott partnere nyújtotta be. A Felhívásban alkalmazott „vagy” kötőszó nem zárja ki az együttes alkalmazhatóságot, hanem bármely esetre kiterjeszti a tilalmat: tehát a támogatást igénylő vagy annak kapcsolt vállalkozása egyaránt nem jogosultak több támogatási kérelem párhuzamos benyújtására ugyanarra a célra. Az adott esetben létrejött partnervállalkozási jogviszony

visszamenőlegesen jogsértő helyzetet idézett elő a Felhívás 4.3.b) pont alapján, amely szerint egy időben csak az egyik kérelem lehetett volna elbírált és támogatott; ezen új körülmény felismerését követően jogszerűen gyakorolta az elállási jogát. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság grammatikai értelmezése szintén nem veszi figyelembe a rendelkezés célját és a jogalkotói szándékot; a megfogalmazás nem időbeni egyidejűséget feltételez, hanem jogalanyiség szerinti kizárólagosságot ír elő; a szövegezés világosan arra utal, hogy a kapcsolódó vállalkozások közül csupán egy élhet a támogatási lehetőséggel időponttól függetlenül; a „vagy” kötőszó e körben nem alternatív lehetőséget, hanem együttes tilalmat fejez ki a vállalkozáscsoport szintjén. Azon értelmezés, miszerint csak egyidejű benyújtás esetén tiltott a párhuzamosság, gyakorlatilag kiüresítené a szabályt. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a szabály céljától eltérő, túlzóan szűkítő értelmezést alkalmazott, mivel nem a kérelmek benyújtásának időpontja, hanem a vállalkozások közötti kapcsolat, illetve a vállalkozáscsoport szintjén értelmezett jogosultság a releváns; az elállás jogalapját nem a kérelem benyújtásának időpontjában fennálló állapot, hanem a szerződés teljesítésének idején fennálló szerződésszegő körülmény képezte; a kifejtettek szerint a Felhívás 4.3.b) pontja nem csak a benyújtás pillanatában zárja ki a többes pályázatot partnervállalkozások esetében, hanem a teljes támogatási időszakban releváns, hiszen a szabály célja a párhuzamos támogatások megakadályozása a teljes támogatási jogviszony időtartama alatt.

[34] A fentiekből az is következik, hogy nem szükséges, hogy akár a Felhívás vagy akár az ÁSZF kifejezetten („expressis verbis”) kimondja: „a benne foglalt feltételek a teljes projektidőszakra – beleértve a fenntartási időszakot – alkalmazandók”, mivel ez a szabályozás céljából és szerkezetéből közvetlenül következik.

[35] Az elsőfokú ítélet rögzítette a nem vitatott tényeket, ugyanakkor önmagában nem teszi kockázatitőke-társasággá a cégl-t az, hogy a szindikátusi megállapodás alapján speciális jogosítványokat szerzett az I. rendű felperes vonatkozásában. A kockázatitőke-társaság fogalma – még ha nincs is egzakt jogszabályi definíciója – olyan intézményesült, professzionális befektetői működést feltételez, amelynek elsődleges, tényleges és rendszeres tevékenysége tőkebefektetések lebonyolítása induló vagy növekedési fázisban lévő vállalkozásokba; ezen szempontokat vizsgálva megállapítható, hogy a cégl nem minősül kockázatitőke-társaságnak. Ezek a társaságok kifejezetten tőkebefektetési célra jönnek létre és ezáltal elsődlegesen befektetési tevékenységet folytatnak, ez a fő profiljuk; a cégl esetében még a cégnyilvántartás adatai alapján sem állapítható meg, hogy ilyen tevékenységet végezne vagy végzett volna valaha, hiszen a cégtörténetében szereplő „7022'08 Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás, 7020'25 Üzletviteli, egyéb üzletvezetési tanácsadás, 8299'08 M.n.s. egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatás” nem egyenlőek a befektetési tevékenységgel. A cégl nem szerepel az MNB pénzügyi szolgáltatásokat tartalmazó nyilvántartásában sem, ami szintén alátámasztja a kockázatitőke-társasági minőség hiányát. Nem életszerű továbbá, hogy a cégl – amelybe a Gran III Kockázati Tőkealap jelentős összegű tőkebefektetést eszközölt – kockázatitőke-befektetést végzett volna egy másik vállalkozásban. A hivatkozott tőkealap ráadásul – ellentétben a cégl-vel – szerepel az MNB nyilvántartásában. Az a tény, hogy a cégl egy korábbi kockázati tőkealap helyébe lépett formailag nem jelenti azt, hogy funkcionálisan is átvette annak befektetői minőségét. Ezt meghaladóan a szerzett jogosítványok – drag-along, tag-along, ügyvezető visszahívása, vagy könyvvizsgáló kijelölése – olyan jogok, amelyek szindikátusi megállapodások keretében bármely stratégiai vagy domináns befektető részére biztosíthatók, nem kizárólag kockázatitőke-társaságok számára.

[36] A tulajdonosi struktúra bejelentésének elmulasztása nem pusztán formai hiba, hanem olyan lényegi jogsértés, amely jogszerűen megalapozhatja az elállást. Téves ezért az az ítéleti megállapítás, miszerint lényegtelen, hogy a felperesek tulajdonosi összetételében mikor és hányszor történt be nem jelentett változás, ha nem e tényekre alapította az elállást. Az elállást tartalmazó nyilatkozatában kifejezetten megjelölte, hogy a felperesek a tulajdonosi kör változásával összefüggésben nem tettek eleget a támogató felé fennálló bejelentési kötelezettségüknek sem és ezzel megsértették Korm. rendelet 86. § (1) bekezdés a) pontját és az ÁSZF 1. pontját, ami az ÁSZF 7.1.3.b) alpontja szerint szerződésszegésnek minősül. A bejelentési kötelezettség elmulasztásával a pénzügyi érdeksérelem veszélye fennáll, hiszen az az adott esetben olyan körülményre vonatkozott, amely alapvető támogatásra való jogosultsági szempontot érintett.

[37] A bejelentési kötelezettség megsértése önmagában megalapozta az elállás indokoltságát és arányosságát, mivel az alapvető jogosultsági feltételt érintett. Ezt meghaladóan azért sem volt helye elálláson kívül enyhébb jogkövetkezmény alkalmazásának, mert kedvezményezett az I. rendű felperes tulajdonosi szerkezetváltása következtében eleve nem részesülhetett volna támogatásban.

[38] Az alperes sérelmezte továbbá a felperesek javára megállapított perköltség összegét annak aránytalanságára hivatkozással és kérte a mérséklését a „perarányosság és a méltányosság” figyelembevételével.

V.

[39] A felek fellebbezési ellenkérelmeket is előterjesztettek.

V.1.

[40] A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben kérték az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Rámutattak, hogy az alperes a Felhívás 3.6. pontjának ítéleti értelmezését nem kifogásolta a fellebbezésében, ezért azt a részéről nem vitatottnak kell tekinteni. Maradéktalanul egyetértettek az elsőfokú bíróságnak a Felhívás 4.3.b) alpontját érintő rendszertani és grammatikai értelmezésével; a szabály az elbíráláskor (odaítélési szak) releváns, így az nyilván nem értelmezhető akként, hogy visszamenőlegesen kihatna egy utóbb, a fenntartási időszakban létrejött esetleges partnervállalkozási viszonyra. Ezt meghaladóan az alperes a szabályozás célját illetően semmilyen jogalkotói indoklásra nem hivatkozott a fellebbezésében, amiből a tényleges célok feltárhatóak és igazolhatóak lettek volna.

[41] Az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta a kockázatitőke-társaság kategóriákat a cég1-re. Az alperes első ízben a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a szindikátusi

megállapodás alapján a szerzett jogosítványok ne lennének alkalmasak a kockázatitőke-társasági minőség igazolására, ezért ez hatálytalan jogállítás, de téves is, mivel a hivatkozott speciális jogosítványok (drag-along jog; a tag-along jog, a negatív earn-out jog) tipikusnak számítanak a kockázatitőke-társaságok nemzetközileg ismert gyakorlatában. Másodsorban a kockázatitőke-társaság EU jogi fogalma – az alperesi fellebbezés érvelésével szemben – nem értelmezhető olyan szűkítően, hogy azt csak intézményes keretek között működő szervezetekre lehetne alkalmazni; ilyen tételes szabályra az alperes sem hivatkozott és a cégek üzleti gyakorlata nem korlátozható azokra a tevékenységekre, amelyeket a cégnyilvántartásba bejelent (Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.017/2010.) Az MNB-nyilvántartás hiánya sem érinti a kockázatitőke-társaságként való minősítést, hiszen az nem az MNB nyilvántartásából kiolvasható pénzügyi szolgáltatás, hanem egy olyan üzleti struktúra, amelyben egy társaság tőzsdén nem jegyzett, nagy növekedési potenciállal rendelkező cégben szerez tulajdont; e minősítést az ügyletek tényleges funkciója alapján kell megítélni; ez összhangban áll azzal, hogy a kockázatitőke-társaságok lehetnek egyszerű kft.-k és nem kell a 2014. évi XVI. tv. (Kbftv.) szerinti kollektív befektetési formának minősülniük. Azt sem támasztotta alá jogi érvekkel az alperes, hogy milyen jelentősége van annak, hogy a cég1-be is befektetést eszközölt egy tőkealap, ami egyébiránt beleilleszkedik a többszintű kockázatitőke-befektetési struktúrák nemzetközi gyakorlatába. Az alperes által hivatkozottak mindezek alapján nem alkalmasak a kockázatitőke-társasági minősítés cáfolatára. Helyesen döntött arról is az elsőfokú bíróság, hogy az elállás aránytalan szankció a bejelentési kötelezettség megsértésére alapítottnak. A javukra megállapított perköltség pedig nem eltúlzott, arányban áll az ügy bonyolultságával és a kifejtett képviseleti tevékenységgel, ezért a mérséklése nem indokolt.

[42] Az alperes fellebbezési ellenkérelmére tett nyilatkozatukban a felperesek rámutattak, hogy fel sem merülhet a kereseten való túlterjeszkedés, hiszen az adott esetben a marasztalási kereset érdemi vizsgálata során mindenekelőtt arról kellett döntenie a bíróságnak, hogy a szerződés fennáll-e, azaz az elállási nyilatkozat alkalmas volt-e arra, hogy megszüntesse jogviszonyt.

V.2.

[43] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte a felperesi fellebbezéssel érintett indokolás helybenhagyását. Előadta, hogy a felperesek a szerződés teljesítésének követelésére nem voltak jogosultak, mivel a támogatási jogviszony nem állt fenn a felek között; egy megszüntetett szerződés vonatkozásában teljesítés nem követelhető, erre kizárólag egy még hatályban lévő jogviszony keretében lenne lehetőség. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, amikor a jogviszony fennállását kimondta, és ennek alapján döntött a tőkeösszeg megfizetéséről szerződés teljesítése jogcímén.

[44] A felperesi fellebbezési ellenkérelemre tett, 6. sorszámú nyilatkozatában az alperes hangsúlyozta, hogy ha a fenntartási időszak alatti utólagos csoportosulás „legitim” lenne, az kiüresítené a tilalom célját, hiszen elegendő lenne a tulajdonosi összekapcsolódást néhány nappal az odaítélés után végrehajtani, ami nyilván nem életszerű. Az ÁSZF 7.1.3. a) pontja a kötelezettségzegés fogalmát általánosan, időbeli korlátozás nélkül határozza meg; a „már nem felel meg” fordulat kifejezetten folyamatos megfelelési kötelezettséget feltételez, amely

szükségképpen kiterjed a fenntartási időszakra is. A fentiekben túl részletesen nyilatkozott a cég1 gazdálkodási adatairól (2019-2023 évekre vonatkozó összes bevételéről, mérlegfőösszegéről, átlagos statisztikai állományi létszámáról), az I. rendű felperes társasági szerződésének adatairól, melyek alapján érvelése szerint megállapítható a kockázatitőke-társasági minőség hiánya. A kockázatitőke-tevékenység – jogi és felügyeleti értelemben – forrásoldali, ismétlődő befektetési tevékenység, amely tipikusan engedélyköteles/regisztráció-köteles szereplőkhöz (alapkezelő, befektetési vállalkozás) kötődik, és nem azonos egyetlen célvállalatban fennálló részvényesi és hitelezői státusszal. Kifogásolta továbbá az elsőfokú bíróságnak a Felhívás 3.6. pontjával kapcsolatban kifejtett álláspontját; érvelése szerint azon ítéleti megállapítás, miszerint a 1303/2013/EU rendelet 71. cikk (1) bekezdés b) pontja „nem a cégstruktúra tulajdonosi szerkezetére” vonatkozik, és ezért a fenntartási időszakban nem történt jogsértés, téves, mivel figyelmen kívül hagyja a rendelkezés célját, valamint a Felhívás 3.6. pontjában foglalt szerződéses kötelezettség tartalmát.

VI.

[45] Az ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében vizsgálta.

VII.

[46] A fellebbezések nem alaposak.

VIII.

[47] Az elsőfokú bíróság ítéletében a releváns tényeket megállapította, az ítéltábla az érdemi döntésével egyetért, annak jogi indokolását az alábbiak szerint részben osztja.

VIII.1.

[48] Az alperes fellebbezésével összefüggésben mindenekelőtt azt szükséges rögzíteni, hogy a fellebbezési eljárásban is érvényesül a felek rendelkezési joga [Pp. 2. § (1) bekezdés]. A Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében ugyanis a másodfokú bíróság a felülbírálati jogkörét főszabályként csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolhatja. Ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. A másodfokú bíróság tehát nem terjeszkedhet túl a fellebbezési kérelmen, a reformatio in peius elvéből következően az elsőfokú ítéletet a fellebbező fél hátrányára nem is változtathatja meg akkor, ha az ellenfél az ítéletnek a fellebbező félre vonatkozó részét fellebbezéssel, vagy csatlakozó fellebbezéssel nem támadta meg. Ez nyilvánvalóan vonatkozik az elsőfokú ítélet tényállásában és indokolási részében foglaltakra is.

[49] A felülbírálat terjedelmét arra is figyelemmel kell meghatározni, hogy az elsőfokú eljárásban előadottak a felülbírálat terjedelmét nem érintik, ha a fellebbezés, illetve a fellebbezési ellenkérelem csak általános jelleggel utal azok fenntartására. A másodfokú

bíróság ugyanis nem az elsőfokú eljárást ismétli meg, a fellebbezésnek pedig szükségszerű tartalmát képezik a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontjában előírtak, azaz annak a konkrét megjelölése, hogy az elsőfokú bíróság eljárása vagy döntése a fellebbező álláspontja szerint milyen jogszabályt sért és mennyiben. A másodfokú eljárás célja a fellebbezésben megjelölt és ténylegesen megvalósult eljárási szabálysértésnek vagy az elsőfokú bíróság esetlegesen megalapozatlan vagy téves döntésének a korrigálása. Ehhez a fellebbezésnek tartalmaznia kell egyértelműen, hogy a fellebbező a döntésből, az annak alapjaként megállapított tényállásból és az elsőfokú bíróság jogi indokolásából mit és mennyiben sérelmez; másrésztől a fellebbezést a Pp. 375. § (1) bekezdése értelmében főszabályként nem lehet megváltoztatni, tehát amit a fellebbezés nem érintett, azt a fellebbező fél utólag – esetlegesen a másik fél jogorvoslati kérelmére benyújtott fellebbezési ellenkérelmében – nem támadhatja.

[50] A fentieknek adott esetben mind az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás, mind az ítélet jogi indokolása tekintetében jelentősége van. Elsődlegesen azért, mert az alperes a jogorvoslati kérelmében vitatta ugyan az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, azonban nem jelölte meg, hogy azt mennyiben kéri megváltoztatni vagy kiegészíteni, melyből következően – a felülbírálat korlátaira figyelemmel – az ítéltáblának az elsőfokú bíróság által megállapított tényekből kellett kiindulnia.

VIII.2.

[51] A fentiek előrebocsátását követően rögzíti az ítéltábla, hogy helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek között egy közjogi – polgári jogi elemekkel átszőtt támogatási szerződés jött létre és azt is, hogy az elállás jogszerűsége polgári bíróság előtt vitatható. Helytállóan mutatott rá továbbá, hogy a jogvita fókuszában az állt, hogy az alperes szerződést megszüntető jognyilatkozata a támogatói szerződésen, valamint az annak részét képező ÁSZF-en, a Felhíváson és a felek jogviszonyára irányadó jogszabályi rendelkezéseken alapuló-e, ezáltal megszüntette-e a peres felek közötti szerződést.

VIII.2.1.

[52] Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint nincs jelentősége, hogy az elállásra – az alperes jognyilatkozatában foglaltakon kívül – még milyen további indokok miatt kerülhetett volna sor, így lényegtelen az is, hogy a felperesek tulajdonosi összetételében mikor és hányszor történt be nem jelentett változás, ha e tényekre nem volt alapított az elállás. Ezen érvelés annyiban pontosításra szorul, hogy a fél a Ptk. 6:140. § (2) bekezdése szerint áttérhet másik elállási okra. A Legfelsőbb Bíróság a GK 16. számú állásfoglalásában fejtette ki, hogy az elállás okát (jogcímét) a per alatt is meg lehet változtatni, és ha az új ok megáll, az elállás attól függetlenül érvényes, hogy az eredetileg megjelölt ok helytelen volt. A Kúria 1/2014. Polgári jogegységi határozata a Legfelsőbb Bíróság GK 16. számú állásfoglalását tartalmilag a Ptk.-ba beépítettnek tekinti, ezért a Ptk. alkalmazása körében nem tartja irányadónak. Mindezekre figyelemmel tehát az elállás oka módosítható, ugyanakkor az adott esetben erre nem került sor, hiszen az alperes az elsőfokú eljárásban mindvégig ugyanarra hivatkozott – partnervállalkozási viszony fennállása, illetőleg a kockázatitőke-társasági minőség hiánya és bejelentési kötelezettség elmulasztása –, amire az elállásban (16. ssz.-ú ellenkérelem IV.1., 2., és 3. pont).

[53] Az elsőfokú ítélet helytálló – a felek által sem vitatott – megállapítása szerint az alperes elállást tartalmazó nyilatkozata értelmében az ÁSZF 7.4.2.a) alpontja szerint alkalmazandó ÁSZF 7.1.3.a) alpont volt az a rendelkezés, amely alapján úgy tekintette, hogy a felperesek már nem felelnek meg a Felhívásban előírt feltételeknek. Ezt követően az elsőfokú bíróság a Felhívás 4.3.b) alpontját értelmezte rendszertani és nyelvtani szempontok alapján. Ezzel összefüggésben rámutat az ítéletábrla, hogy a Felhívás hivatkozott rendelkezése valójában azt szabályozza, hogy mi a jogkövetkezménye annak, ha a Felhívás 4.2.h) alpontja szerinti – támogatásban nem részesíthető jogalany – nyújt be kérelmet. A jogvita elbírálása szempontjából tehát a Felhívás 4.2.h) alpontjának van kiemelt jelentősége, hiszen ez tartalmazza azt a feltételt, ami a támogatásban nem részesíthetők körére vonatkozik és a támogatási jogviszony egész időtartama alatt irányadó.

[54] Az, hogy a Felhívás fenti feltétele a teljes támogatási jogviszony időtartama alatt irányadó és alkalmazandó egyértelműen következik az ÁSZF 7.1.3.a) pontjából, miszerint a szerződés kedvezményezett általi megszegésének minősül, ha a kedvezményezett már nem felel meg a Felhívásban előírt feltételeknek. Helyesen utalt e körben az alperes arra, hogy az ÁSZF ezen rendelkezése a szerződésszegés fogalmát időbeli korlátozás nélkül határozza meg, a „már nem felel meg” fordulat kifejezetten folyamatos megfelelési kötelezettséget feltételez, amely – az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben – szükségképpen kiterjed a fenntartási időszakra is. Következésképpen annak sincs jelentősége, hogy az alperes nem jelölt meg olyan szerződéses rendelkezést, amely kifejezetten kimondaná, hogy a felek jogviszonyára irányadó rendelkezések mindegyike a projekt minden időszakra vonatkozik, mivel a kifejtettek szerint ez egyértelműen következik az ÁSZF 7.1.3.a) pontjából, de a 7.4.2. pontjából is, amely szerint a támogató jogosult a szerződéstől elállni, ha a kedvezményezett a rá vonatkozó bármilyen jogszabályi, szerződéses vagy egyéb előírást megszegi.

[55] A fentiekre figyelemmel tévesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy ha a fenntartási időszakban következett be a tulajdonosváltás az I. rendű felperesben, és az új tulajdonos már nyújtott be támogatás iránti kérelmet ugyanezen pályázatra, de e feltétel nem állt fenn a pályázat elbírálásának időpontjában, akkor az nem ütközik a Felhívás 4.3.b) alpontjának rendelkezésébe, ezért annak megsértésére alapítottan – ekként az ÁSZF 7.4.2.a) alpontja alapján alkalmazandó ÁSZF 7.1.3. a) alpontja alapján – az elállás joga nem illette meg az alperest.

[56] A kifejtettek alapján – az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben – jelentősége volt tehát annak, hogy a cég1 az I. rendű felperes partnervállalkozása-e.

VIII.2.2.

[57] A felperesek helyesen mutattak rá a fellebbezési ellenkérelmükben, hogy az alperes a Felhívás 3.6. pontjának ítéleti értelmezését, az elsőfokú bíróság azzal kapcsolatos okfejtését nem kifogásolta a fellebbezésében. Ebből következően – a felülbírálat korábban kifejtett

korlátaira is figyelemmel – az alperesi fellebbezést követően (a felperesi fellebbezési ellenkérelemre tett 6. sorszámú nyilatkozatban) erre vonatkozóan előadott kifogásokat az ítéltábla érdemben nem vizsgálhatta, azok a Pp. 375. § (1) bekezdése alapján meg nem engedett fellebbezésváltoztatásnak minősülnek.

VIII.2.3.

[58] Az elsőfokú bíróság a kockázatitőke-társasági minőség vizsgálatánál az Útmutatóból indult ki, amit az alperes nem kifogásolt a fellebbezésében, melyre tekintettel az ítéltábla is ezt tekintette kiindulási alapnak. Az alperes az elsőfokú ítélet [136] bekezdésében valósként elfogadott tényeket nem vitatta. A 6. sorszámú beadványában a cég1-re vonatkozóan új tényeket adott elő, amelyre azonban a fellebbezési eljárásban nincs lehetőség a Pp. 373. § (1) bekezdése alapján, melyből következően az új tényekre alapított jogi érvelés sem vizsgálható érdemben.

[59] A fentiekre figyelemmel az ítéltábla kizárólag azt vizsgálhatta, hogy az alperes a fellebbezésében előadottak alapján helyesen hivatkozott-e arra, hogy az elsőfokú bíróság – a nem vitatottként elfogadott tényekből – tévesen következtetett-e a cég1 kockázatitőke-társasági minőségére. Az alperesi fellebbezés ebben a körben lényegében az elsőfokú eljárásban előadott érvelést tartotta fenn, amit az elsőfokú bíróság alogtalanak talált. Az ítéltábla ebben a körben maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság indokaival, ezért azok megismétlése nélkül csak utal azokra a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján. Helyesen jutott tehát az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a cég1 nem volt az Általános Csoportmentességi Rendelet 1. melléklet 3. cikk (2) bekezdésében meghatározott partnervállalkozása 2021. november 10. és 2024. június 10. napja között az I. rendű felperesnek, amely így önállónak tekintendő ezen időszakban; következésképpen a partnervállalkozási minőségre alapított okok nem szolgálhatnak alapul az elállására.

VIII.2.4.

[60] A fentieket követően az alperesi fellebbezés alapján azt kellett vizsgálnia a másodfokú bíróságnak, hogy megalapozottan jutott-e az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a nem vitásan megvalósult adatbejelentési kötelezettség elmulasztása mint szerződészegés miatt alkalmazott jogkövetkezmény – az elállás – aránytalan és ebből következően jogszerűtlen volt.

[61] Ennek azért van jelentősége, mert helyesen hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy a bejelentési kötelezettség elmulasztásával a pénzügyi érdeksérem veszélye fennáll. A felpereseknek ugyanis azért kellett vállalniuk a bejelentési kötelezettség határidőben való teljesítését, hogy a támogató bármikor ellenőrizhesse a közpénzek felhasználását, a projekt megvalósulásának megfelelőségét. A tulajdonosi struktúra változásával kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása ekként megghiúsítja az alperesi ellenőrzés lehetőségét, ami nyilvánvalóan magában hordozza a pénzügyi érdeksérem veszélyének fennálltát. Ebből az is következik, hogy az elsőfokú bíróság tévesen következtetett a pénzügyi érdeksérem veszélye fennállásának hiányára és arra, hogy a

Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés 47. pontja, valamint az EU Rendelet 2. cikk 36. pontja szerinti szabálytalanság nem valósult meg.

[62] Az elsőfokú bíróság azon döntését, hogy az elállás aránytalan jogkövetkezmény volt, a Korm. rendelet 164. § (4) bekezdésére alapította, amelynek értelmében szabálytalanság megállapítása esetén a jogkövetkezményt úgy kell megállapítani, hogy az igazodjék a szabálytalanság súlyához. Értékelte e körben, hogy a felperesek az alperes jogelődjének hiánypótlási felhívására határidőben és maradéktalanul teljesítették a bejelenteni elmulasztott adatváltozást. Ebből kiindulva, az elmulasztott, de felhívásra pótoltt szerződéses kötelezettség tényét, az így megállapítható szerződésszegés mértékét, súlyát és jellegét mérlegelve az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes által alkalmazott jogkövetkezmény nem állt arányban a szabálytalanság súlyával függetlenül attól, hogy az ítéltábla a szabálytalanság hiányát megállapító ítéleti okfejtéssel a fentiek szerint nem értett egyet. Nem hagyható figyelmen kívül e körben az sem, hogy az adott esetben a megvalósított szerződésszegés nem eredményezett tényleges pénzügyi érdeksérelmet, hiszen a korábban kifejtettek szerint tévesen hivatkozott az alperes arra, hogy az alapvető jogosultsági feltételt érintett.

VIII.2.5.

[63] Az alperes nyilvánvalóan tévesen hivatkozott továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, amikor a jogviszony fennállását kimondta, és ennek alapján döntött a tőkeösszeg megfizetéséről szerződés teljesítése jogcímén. A felperes által érvényesített jogról való döntés során – ahogy arra a felperesek helyesen utaltak – mindenekelőtt abban kellett állást foglalnia a bíróságnak, hogy a szerződés fennáll-e, azaz az elállási nyilatkozat alkalmas volt-e arra, hogy megszüntesse jogviszonyt; az elállás kötelemszüntető funkciójából ugyanis az következik, hogy jogszerűtlensége (jogellenessége) esetén a jogviszony fennállása állapítható meg.

VIII.2.6.

[64] Az alperes alaptalanul kifogásolta a fellebbezésében a pernyertes felperesek javára megállapított perköltséget annak eltúlzottságára hivatkozással, mivel azt az elsőfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a lerótt 1.500.000 forint kereseti illeték, valamint a felperesi jogi képviselőnek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdése szerint – a pertárgyérték alapján – felszámított ügyvédi munkadíja alapján állapította meg és nem merült fel olyan körülmény, amelyre figyelemmel utóbbi mérséklése indokolt lett volna az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján. Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a mérséklés nem kötelezettség, hanem minden esetben a bíróság egyedi mérlegelésén alapul (BDT2023. 4651.).

VIII.3.

[65] A másodlagos jogorvoslati kérelme körében az alperes megsértett eljárási szabályként egyrészről a Pp. 279. § (1) bekezdését jelölte meg azt állítva, hogy az elsőfokú bíróság

tévesen értékelte a bizonyítékokat, melynek okán helytelen következtetésekre jutott. Egyrészt azonban az alperes nem adta indokát, hogy az általa hivatkozott téves következtetések milyen okból tennék szükségessé az elsőfokú eljárás megismétlését vagy kiegészítését, melyből következően az ítélet Pp. 381. §-a alapján történő hatályon kívül helyezése ezen okból fel sem merülhetett. Másrészt ez a kifogás az anyagi jogi felülbírálat körében értékelhető – ahogy azt az ítéltábla a fentiek szerint értékelte is – figyelemmel arra, hogy a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontja értelmében a másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálat körében módosíthatja a tényállást és a megállapított tényeket másként minősítheti. Az alperesi hivatkozás a hatályon kívül helyezés alapjául szolgáló eljárási szabálysértésként tehát nem értékelhető.

[66] Egyéb eljárásjogi szabálysértést az alperes nem állított és az ítéltábla sem észlelt olyan, hivatalból figyelembe veendő eljárási hibát, amely az elsőfokú eljárás megismétlését tenné szükségessé.

VIII.4.

[67] A felperesek fellebbezésében kifejtett álláspontjának lényege szerint abból, hogy az alperes szerződés teljesítése címén köteles a támogatási tökeösszeg megfizetésére az is következik, hogy az általuk a tökeösszeg után az alperesi felszólításra megfizetett késedelmi kamatot is ezen a jogcímen köteles megfizetni az alperes. Az ítéltábla ezzel szemben maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróságnak a kamat vonatkozásában kifejtett álláspontjával. Az alperes a támogatási szerződésben a felperesek által sem vitatottan nem vállalt késedelmi kamat fizetési kötelezettséget, ahogy az sem állapítható meg, hogy az alperesnek a támogatás tökeösszegét a szerződés alapján egy konkrétan meghatározott napon kellett volna folyósítania. Mindebből okszerűen következik, hogy a felperesek által a tökeösszegen felül az alperes felszólítására megfizetett kamat visszatérítésére az alperes szerződés teljesítése címén (Ptk. 6:34. § és 6:58. §) nem kötelezhető.

IX.

[68] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

X.

[69] Az alperes per fő tárgyára vonatkozó fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesek részére a másodfokú eljárásban felmerült – jogszabályi rendelkezésre utalással felszámított – ügyvédi munkadíjból álló perköltséget; annak mértékét az ítéltábla az ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján állapította meg (5.290.550 forint + áfa) figyelemmel arra, hogy a másodfokú eljárás kezdő időpontjára tekintettel már ez volt irányadó. A felpereseknek az ítélet indokolásával kapcsolatos fellebbezése sem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni az alperes részére a másodfokú eljárásban felmerült jogtanácsosi munkadíjból álló perköltséget, melynek mértékét az ítéltábla a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésén alapján állapította

meg (35.000 forint). Mindezekre tekintettel az alperes a fenti két összeg különbözetének (5.255.550 forint + áfa) megfizetésére köteles.

[70] Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2026. május 5.

Dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

Dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.

bíró

Dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.

előadó bíró